

Auktion

Lördagen den 26 november 2005

Tid: 17.00

Plats: Kungl. Myntkabinetet

Slottsbacken 6, Stockholm

Visning: 26 november kl 12.00 – 15.00

i

Lovisa Ulrikas bibliotek

Föremålen kommer uteslutande från Sven Svenssons samling

SNF:s auktion 150

1.

13.

14.

19.

20.

21.

27.

22.

32.

MEDELTIDSMYNT

SVERIGE

KNUT HOLMGERSSON "Långe" 1229–1234

1. + KANVTVS. Krönt framvänt huvud inom en inre ring, 0,30 g
LL 2b, SS 114

01

60 000

Knut Långes penningar hör till de allra största rariteterna i den svenska myntserien. Med något enstaka undantag kommer alla kända exemplar ur fyndet från Eskilstuna kyrkogård år 1879. Fyndet, som totalt skall ha innehållit knappt 40 exemplar, såldes av upphittaren, men Kungliga Myntkabinettet lyckades i efterhand genom köp förvärva större delen av fyndet – "fastän mot dryg betalning", för att citera B.E. Hildebrand i KVHAA:s månadsblad 1879. Ett fåtal exemplar förblev dock i privata händer, och dessutom har några av KMK:s exemplar hamnat i privata samlingar på annat sätt (se t.ex. LL 3 nedan). Å andra sidan så har många av de privatägda exemplaren med tiden hamnat i andra museer. Som exempel på detta kan Stiernstedts sju (!) exemplar anföras, som via Antell gick till Nationalmuseet i Helsingfors. Sven Svensson ägde tre exemplar - alla av olika typ. Två av dessa mynt har redan sålts och nu utbjuds alltså det sista av Svenssons exemplar.

Föreliggande mynt är ett av de absolut vackraste bevarande exemplaren av Knuts penningar, museernas mynt inräknade, och det har varit KMK:s utställningsexemplar. Sven Svensson själv värderade detta till 300 kr i sina efterlämnade noteringar. Som jämförelse värderade han sina andra två Knut Långe penningar till 75 kr vardera. Man kan nog med viss rätt hävda att detta är ett av de absoluta toppmynten bland Svenssons drygt 800 svenska medeltidsmynt.

I privata samlingar känner vi f.n. till endast fyra Knut-mynt (inklusive detta)
– alla av olika typ, och alla (utom detta exemplar) mer eller mindre defekta:

- Ex 1: LL 2b: Ex Eskilstuna 1879 → Bukowski auktion 33, nr 6 → Svensson (detta ex).
Ex 2: LL 3: Ex Eskilstuna 1879 → KMK → Appelpgren auktion 1908, nr 20 → Svensson → Hirsch auktion 1, 1966, nr 15 → Sommar → Hirsch auktion 3, 1975, nr 58 → Ahlström auktion 18, nr 271 (10000 kr) → Privatsamlare, Västsverige → Privatsamlare, Mellansverige.
Ex 3: LL 7: Ex Eskilstuna 1879 → Bukowski auktion 33, nr 7 → Hauberg → Hede auktion 1935, nr 678 → de Laval → Jacobsson → Almer → Sjöberg → Ahlström auktion 40, nr 24 (53900 kr) → Privatsamlare, Sydsverige → Privatsamlare, Mellansverige.
Ex 4: LL 8a: Ex Eskilstuna 1879 → Bonnier → Holmberg auktion 69, 1906, nr 39 → Svensson → SNF auktion 3-4 maj 1966, nr 512 → Hirsch lagerlista 49, nr 3 → Sjöberg → Ahlström auktion 40, nr 25 (25300 kr) → Privatsamlare, Mellansverige.

Det finns uppgifter om att ytterligare ett exemplar av LL 3 skall finnas i en privat samling, men dessa uppgifter har ej kunnat bekräftas.

Sammantaget gör detta Knut Långes mynt till rariteter av samma dignitet som Johan Sverkerssons penningar (minst 3 ex i privata samlingar) och Birger Jarls penningar (minst 4 exemplar i privata samlingar). I jämförelse med Knuts, Johans och Birgers penningar så framstår t.ex. Anund Jakobs mynt nästan som "dussinvara", med minst 15 exemplar kända i privata samlingar. Se katalogens näst sista sida om bakgrunden till Knut Långes myntning.

VALDEMAR 1250–1275

2. LÖDÖSE. Penning. Vänstervänt lejonhuvud med tunga inom slät ring, 0,15 g
LL XVIIIB:7. SS 79

1/1+

600

MAGNUS BIRGERSSON "Ladulås" 1275–1290

3. GÖTALAND (SKARA?). Penning. Uncialt M inom slät ring. Kula på mittstapeln. 0,10 g
LL XVIIIIC:1a var. SS 145

1/1+ 600

ALBREKT AV MECKLENBURG 1364–1389

4. SÖDERKÖPING. Penning. Krönt S inom slät ring. 0,28 g
LL XXXIII:2a. Malmer KrSÅa. SS 335

1 300

1430–1470-talen

5. VÄSTERÅS. Penning. Krönt uncialt A mellan två stjärnor inom slät ring. 0,20 g
Av Brita Malmer daterad till 1430-1470-talen. LL XXXIII:1d. Malmer KrAYIIa. SS 324

1/1+ 400

ERIK AV POMMERN 1396–1439

6. STOCKHOLM. Örtug. Krönt framvänt huvud)(Uncialt E på litet kors. 0,84 g
LL 1a. SS 408

1/1+ 1000

STEN STURE den äldre, riksföreståndare 1470–1497, 1501–1503

7. STOCKHOLM. Örtug. Krönt framvänt huvud)(Trekronorssköld med stjärna över skölden. 1,51 g
LL 3. SS 579

1/1+ 1500

STEN STURE den äldre, riksföreståndare 1470–1497, 1501–1503

8. VÄSTERÅS. Örtug. Trekronorssköld med två stjärnor)(Krönt uncialt A mellan två rosor. 1,50 g
LL 5b. SS 613

1+

2000

STEN STURE den äldre, riksföreståndare 1470–1497, 1501–1503

9. VÄSTERÅS. Halvörtug. Krona)(Uncialt A. 0,98 g
LL 16a. SS 694

1/1+

750

STEN STURE den äldre, riksföreståndare 1470–1497, 1501–1503

10. VÄSTERÅS. Halvörtug. Krona)(Uncialt A med bitecken ros. 0,94 g
LL 16b. SS 639

1/1+

1000

SVANTE NILSSON, riksföreståndare 1504–1512

11. VÄSTERÅS. Halvörtug. Krona)(Uncialt A med bitecken kors. 0,94 g
LL 6a. SS 754

1+/01

3000

Svante Nilssons halvörtugar från Västerås är alla relativt ovanliga.

STEN STURE den yngre, riksföreståndare 1512–1520

12. STOCKHOLM. Halvörtug. Krona)(S. 1,00 g
LL 9a. SS 779

1+

1000

DANMARK

KNUT den store 1016–1035

13. LUND. Penning. Small Cross, 1,44 g
Inskrift: CNVT REX DÁNORT)(GODWINE M-O LVND
Malmer 1997: 9.637.1716, SS 22746

1+/01

6000

Stampkedja 138. Mynt i denna kedja har en ungefärlig medelvikt på 1,49 g.

Tidigare är 8 exemplar registrerade av denna stampkombination, varav 1 i privat ägo.

GUSTAV VASA 1523–1560

14. ÅBO. Öre 1524, 3,76 g
App 12, SM 97, SS 812
Rengjord, ngt korroderad

(1)(1+)

25000

De sällsynta Åboettöringarna från 1523 och 1524 är som bekant inte vanligt förekommande i privata samlingar -troligen finns endast tre exemplar i privat ägo av öret med årtalet 1524. I Pogges samling fanns detta årtal representerat med ett exemplar (nr 482) som bedömdes som "Sehr gut erhalten". I katalogen anmärks att årtalet inte fanns med i den stora Oldenburgska samlingen som hade auktionerats bort bara några år före 1903. Dock noterades att ett exemplar fanns upptaget i förteckningen över Stiernstedts samling utgiven 1880. Denna samling såldes samma år efter Stiernstedts död till Herman Friithof Antell och finns numera i Nationalmuseet i Helsingfors. Pogges exemplar såldes för 150 tyska mark. Som jämförelse kan nämnas att numret därefter var en daler 1534 och den nådde 180 mark. Åboöret köptes förmodligen av det svenska justitierådet och nyblivne ordföranden i SNF Johan Otto Wedberg. Myntet finns i auktionskatalogen över Wedbergs samling som såldes 1912 (Appelgrens auktion nr 135). Även där är myntet avbildat. Exemplet köptes av grosshandlaren Israel Berghman. Myntet ingick i försäljningen till Svensson av en stor del av Berghmans samling. Exemplet har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinetets tidigare lokaler. Om de tidiga Åbomynten se SNT 1999 s 52-56. Se även SNT 2004 s 52-53.

15. STOCKHOLM. Fyrk 1531, 0,93 g
App 391 typ 52a, SM 89, SS 998

1/1+

750

16. STOCKHOLM. Fyrk u år (=1532-1534), 0,92 g
App 438 typ 53, SM 95, SS 1005

1+ 1200

R 17. STOCKHOLM. Fyrk u år, 0,87 g
App 466 typ 53, SM 93, SS 1015
Korroderad
En mycket sällsynt hybrid.

(1?/1) 1500

18. SVARTSJÖ. Mark 1545, 10,98 g
App 777, SM 183, SS 1094
Korroderad

(1/1+) 2500

19. SVARTSJÖ. 16 öre 1543, 19,96 g
App 707, SM 175, SS 1080
Små plantsfel

Ringkolan saknas mellan årtalets båda sista siffror.

(1/1+) 12000

20. ÅBO. Mark 1558, 11,05 g
App 970, SM 224, SS 1138
Rengjord god

(1+)

15000

Exemplaret har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinettets tidigare lokaler.

ERIK XIV 1560–1568

21. STOCKHOLM. Daler 1565, 28,48 g
Ant 510, JH 20, SM 8, SS 1201
Små plantsfel

(1/1+)

8000

Ett av de riktigt sällsynta årtalen bland Eriks dalrar med den lägsta upplagan av alla på 3888 exemplar.

JOHAN III 1568–1592

22. STOCKHOLM. Krongyllen 1570, 3,27 g
Lev 17, JH-, SM 8, SS 1288
Obetydligt bucklig

(1+/01)

125000

En av de verkligt stora rariteterna i Svenssons samling. Levin anger fem kända exemplar. Under de senaste decennierna har endast ytterligare ett exemplar varit till salu. Se Ahlströms auktion 68 (2003). Forssell anger att guldmynten användes till allra största delen till knektarnas avlöning. Av uppgifter i taxeringen år 1571 synes guldmynten snabbt spritts ut i landet Forssell s 85. Exemplaret har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinettets tidigare lokaler.

23. STOCKHOLM. ½ öre 1570, 1,52 g
Lev 511, SM 78, SS 1395

1/1+

350

24. STOCKHOLM. ½ öre 1579, 1,78 g
Lev 555 men punkt efter åts omskrift, SM 88, SS 1427

1+ 300

25. STOCKHOLM. ½ öre 1592, 1,77 g
Lev 651, SM 100, SS 1495

1 100

26. STOCKHOLM. Fyrk 1584, 0,98 g
Lev 671, SM 111, SS 1514
Korroderad

(1) 200

27. STOCKHOLM. 2 mark klipping 1568, 6,50 g
Lev 779, SM 128, SS 1568
Något rengjord

(1+/01) 10000

Det allra sällsyntaste årtalet av Johans två mark klipping. Levin kände endast ett exemplar i Myntkabinettet. Myntet är präglat enligt myntordningen av den 29.11.1568. Denna gällde endast till den 22.1.1569. Därefter sänktes halten i klippingarna i mycket snabb takt vilket kanske förklarar varför detta årtal är så sällsynt. Se Forssell s 76. Förmodligen det enda exemplaret i privat ägo.

SIGISMUND 1592–1598

28. STOCKHOLM. ½ öre 1593, 1,08 g
Ant 269)(268, Bruun 620, SM 19, SS 1590a

1/1+ 750

KARL (IX) riksföreståndare 1598–1604

29. STOCKHOLM. Daler 1600, 27,83 g

Ant 307var, JH 49, SM 8, SS 1643

Hackad rand, litet hål, något korroderad

Exemplaret har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinettets tidigare lokaler.

(1/1+)

10000

30. KALMAR. 2 mark 1604, 9,25 g

Ant 300, Old 655, SM 20, SS 1636

1+

7500

KARL IX 1604–1611

31. STOCKHOLM. Öre 1611, 1,23 g

SM 70, SS 1757

1

150

32. GÖTEBORG. 2 öre 1610, 18,18 g

Ant-, SM 79b, SS 1768

1/1+

15000

På fyrkantig plants förmodligen det enda exemplaret utanför offentliga samlingar. I Myntkabinettet finns två exemplar av myntet på fyrkantig plants. De väger 14,20 resp. 4,58 g. Öresmynt från Göteborg och Norrköping på fyrkantig plants finns även under Gustav II Adolfs regering. Helmfrid lägger i sin uppsats om Norrköpings mynt fram hypotesen att dessa mynt är gåvor i samband med högtider av olika slag. NNA 1946 s 98 - 99.

JOHAN, hertig av Östergötland 1606–1618

33. SÖDERKÖPING. Öre utan år (1618?), 1,36 g

Ant 454, Rundberg typ VIII:2, SM 4c, SS 1814

Utan angiven valör. Om dateringen av denna typ se Rundberg s 18.

1

800

GUSTAV II ADOLF 1611–1632

34. STOCKHOLM. Mark 1613, 4,46 g
Bruun 754, SM 57, SS 1849

1 6000

Samtliga 2, 1 och 1/2-maker Gustav II Adolf är mycket sällsynta. Enmarker med detta årtal är extremt sällsynta. Saknas i exempelvis samlingar som Antell, Oldenburg och Ekström. Detta mynt kan möjligen vara Bruuns exemplar som i katalogen har kvalitetsbeteckningen "Gut erh."

35. KALMAR. 2 öre 1624, 1,80 g
Ant 580, Bruun-, Old 808, SM 92, SS 1947
Hack

(1) 1000

Tvåörena från Kalmar är alla sällsynta på marknaden. De är alla försedda med Henrik Funckes myntmästarmärke, en glödghake ovanför ett hjärta. Funcke var myntmästare i Kalmar 1623-1627.

36. NORRKÖPING. Öre 1626, 1,71 g
Ant 601, var interpunktion på frånsidan, SM 104b, SS 1967
Om myntningen i Norrköping se NNÅ 1946 s 75-104 & 1951 s 41-43.

1/1+ 2500

37. SÄTER. 1/2 öre 1629, 17,25 g
Cav 134, HH 98, SM 143, SS 2111

1 200

38. ARBOĞA. Öre 1628, 24,07 g
Cav 295, SM 163, SS 2206
Korroderad

(1/1+) 1500

KRISTINA 1632–1654

39. STOCKHOLM. 2 riksdaler 1646, 57,05 g
SM 5, SS 2212

1+

25000

Riksdalrar till dubbel vikt slogs åren 1644-47. Av dessa finns endast ett fåtal i privat ägo. Det nu föreliggande exemplaret är troligen ett av två utanför offentlig samling. Det andra exemplaret kommer från en museisamling och såldes på auktion i Berlin i maj 1933 (Schlessinger). De dubbla riksdalrar som slogs under Kristinas regering tycks av samtiden ha kallats för Christin av vad som framgår av ett riksrådsprotokoll från år 1649. Se om valörbeteckningen Christin SNT 2000 s 76 - 81.

40. STOCKHOLM. Riksdaler 1653, 28,06 g
JH 161, SM 22, SS 2267
Rengjord

(1+)

25000

Det enda år för Kristinas riksdalrar där det finns uppgifter om upplagan: 10733 exemplar. En av Kristinas sällsyntaste riksdalrar som enligt uppgift endast finns i fyra exemplar utanför offentliga samlingar, se Ahlströms auktion 37 (1988) nr 358.

41. STOCKHOLM. 1/4 riksdaler 1641, 7,22 g
SM 36a, SS 2298
Uppgraverade fält

(1/1+)

1500

42. STOCKHOLM. 4 mark 1648, 21,95 g
SM 50, SS 2330

1+/01

7000

43. STOCKHOLM. 2 mark 1646, 9,71 g
SM 56, SS 2338

1? 2000

44. STOCKHOLM. A) öre 1636, 1,09 g, b) öre 1636, 0,97 g
SM 81 och 82, SS 2420 och dubl. 2 ex.

1?-1 200

45. STOCKHOLM. Öre 1637, 1,01 g
SM 83, SS 2434
Korroderad

(1+) 300

46. STOCKHOLM. Öre 1653, 1,18 g
SM 85, SS 2446

1/1+ 300

47. AVESTA. Öre 1645, 52,53 g
Cav 87, HH 138, SM 110, SS 2535
Små plantsfel

(1+/01) 1500

Exemplaret har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinettets tidigare lokaler.

48. NYKÖPING. A) ¼ öre 1633, 9,84 g, b) SÄTER
¼ öre 1637, 9,68 g
HH 2 och HH 48, SM 119 och 125, SS 2590 och 2673. 2 ex.

1? 150

49. SÄTER. ¼ öre 1641, 10,82 g
Cav 195 (detta ex), HH 103, SM 128, SS 2680

1 100

50. AVESTA. ¼ öre 1644, 12,41 g
HH 134, SM 131, SS 2705

1/1+ 150

51. POMMERN. 2 taler 1647, 57,75 g
SB 11, SS 7778

01 30000

En av klenoderna bland Svenssons besittningssmynt som kommer från Pogges auktion 1903 nr 1146 (L.L. Hamburger). Ytterligare en försäljning av 2 talern kan noteras från maj 1933 (Schlessinger nr 437) men med en annan åtsidesstamp.

52. WISMAR. Taler 1653, 28,69 g
JH-, Kunzel 212, SB 1, SS 8845

1+01 32000

KARL X GUSTAV 1654–1660

53. STOCKHOLM. 2 mark 1659, 10,62 g
SM 20, SS 2742

1/1+

1500

KARL XI 1660–1697

54. STOCKHOLM. Dukat 1664, 3,34 g
Bon 2, JH 229, Old 1414, SM 3, SS 2789
Något beskuren

(1/1+)

25000

Troligen Oldenburgs ex som Burmester köpte 1898 för 125 kr.

55. STOCKHOLM. 8 mark 1667, 31,06 g
Bon 40, SM 56, SS 2826
Rengjord

(01)

17000

Exemplaret har varit utställt i den permanenta utställningen i Myntkabinettets tidigare lokaler.

56. STOCKHOLM. 4 mark 1664, 20,48 g
Bon 52, SM 67, SS 2840
Obetydlig bläckskrift

(1+)

6000

Ett riktigt samlarex med patina.

57. STOCKHOLM. 2 mark 1664, 10, 27 g
Bon 108var, SM 93a var, SS 2886

1+ 3000

58. STOCKHOLM. Mark 1664, 5,15 g
Bon 418, SM 156a, SS 3019
Bläckskrift, repa
Myntmästarmärke IK.

(1/1+) 1500

59. STOCKHOLM. 5 öre 1691, 3,42 g
SM 184, SS 3058

1/1+ 200

60. STOCKHOLM. A) 4 öre 1669, 3,26 g, b) 4 öre 1670, 3,34 g
SM 192d och 193a, SS 3099 och 3109. 2 ex.
Plantsfel
4 öre 1669 med myntmästarmärke FIRST i monogram & AO,
4 öre 1670 med SÖLFWER.

1-1/1+ 200

61. STOCKHOLM. 4 öre 1670, 3,69 g
SM 193a, SS 3115
Med SÖLFVER.

1/1+ 250

62. STOCKHOLM. 4 öre 1672, 2,86 g
SM 195c, SS 3123
Med myntmästarmärke DF i monogram.

1/1+ 250

63. STOCKHOLM. 4 öre 1678, 3,42 g
SM 201a, SS 3157
Med SÖLFWER.

01 1000

64. STOCKHOLM. 2 öre 1664, 1,67 g
SM 208b, SS 3187
Korroderad
Myntmästaremarke IK & II ÖR.

1/1+ 250

65. STOCKHOLM. A) 2 öre 1666, 1,44 g, b) 2 öre 1667, 1,18 g
SM 210 och 212, SS 3216 och 3267. 2 ex.

1 - 1? 200

66. STOCKHOLM. A) öre 1665, 1,33 g, b) öre 1666, 1,31 g
SM 221 och 223, SS 3297 och 3402. 2 ex.

1/1+ - 1? 200

67. STOCKHOLM. A) öre 1666, 0,95 g, b) öre 1667, 1,07 g
SM 223 och 224, SS 3416 och 3449. 2 ex.

1? - 1?/1 200

68. STOCKHOLM. Öre 1667, 1,33 g
SM 224, SS 3455
Korroderad

(1/1+) 200

69. STOCKHOLM. A) öre 1667, 1,08 g, b) öre 1668, 1,03 g
SM 224 och 225, SS 3456 och 3467. 2 ex.

1? 100

70. STOCKHOLM. A) öre 1668, 1,11 g, b) öre 1672, 1,13 g
SM 225 och 229a, SS 3477 och 3513. 2 ex.
Öret 1672 med FIRST i monogram.

1 - 1? 200

71. STOCKHOLM. A) öre 1688, 1,16 g, b) öre 1689, 1,08 g
SM 241 och 242, SS 3568 och 3576. 2 ex.

1 - 1? 200

72. STOCKHOLM. Öre 1689, 1,14 g
SM 242, SS 3572

1+/01 500

73. AVESTA. 1/6 öre SM 1680, 7,57 g
SM 368, SS 3730

1/1+ 100

74. AVESTA. 1/6 öre SM 1682, 9,96 g
SM 370, SS 3733
På fyrkantig plants.

1/1+ 1500

75. POMMERN. Dukat 1682, 3,47 g

JH -, SB 69, SS 7825

Varit infattad?, testmärke på åtsidans fält

Varierande bild och varierande bokstäver på åtsidans myntmästarmärke jämfört med SB 69.

Karl XI:s dukater från Pommern är alla XR.

Ex. Oldenburg auktion (1898) nr 2836 såld för 205 kr

Ex. Wasserscheleben Helbings auktion München 1924 nr 109, 600 Mark.

(1+)

25000

76. POMMERN. Taler 1675, 29,82 g

JH -, SB 84, SS 7873

Detta sällsynta mynt finns troligen endast fyra exemplar i privat ägo. Ekström hade två av dessa som såldes på Ahlströms auktion 35 (1987). Detta exemplar av talern 1675 kommer från Sammlng Bratring (Hess Auktion 1912 nr 510 såld för M 715).

1+/01

30000

KARL XII 1697–1718

77. STOCKHOLM. 1/4 dukat 1700, 0,86 g

SM 24, JH 325, SS 3770

Den svåraste typen av detta mynt.

1+

5000

78. STOCKHOLM. 5 öre 1700, 3,49 g

SM 101, SS 3864

1/1+

200

79. STOCKHOLM. A) öre 1705, 1,16 g, b) öre 1714, 1,30 g

SM 129 och 138, SS 3945 och 3989. 2 ex.

1

150

80. STOCKHOLM. Öre 1715, 1,19 g

SM 139, SS 3994

1+/01

400

FREDRIK I 1720–1751

81. STOCKHOLM. Dukat 1735, 3,47 g
SM 17, JH 356, SS 4166

1+ 5000

82. STOCKHOLM. 5 öre 1730, 3,37 g
SM 133b, SS 4304

1/1+ 150

Myntmästaremarke GZ.

83. STOCKHOLM. 5 öre 1731, 3,39 g
SM 134, SS 4309

1/1+ 150

84. STOCKHOLM. A) öre 1722, 1,14 g, b) öre 1723, 1,19 g
SM 157a och 158a, SS 4377 och 4399. 2 ex
Öret 1722 med LC & öret 1723 med GZ

1/1+ 100

85. STOCKHOLM. Öre 1727, 1,26 g
SM 162, SS 4425

1/1+ 100

86. STOCKHOLM. Öre 1732, 1,23 g
SM 167, SS 4449

01 350

87. STOCKHOLM. A) öre 1735, 1,13 g, b) öre 1736, 1,14 g
SM 170 och 171, SS 4473 och 4478

1 100

88. AVESTA. 2 öre SM 1748, 28,78 g
SM 315, SS 4592

1+ 500

Överpräglad på ett annat mynt.

ADOLF FREDRIK 1751–1771

89. STOCKHOLM. ½ dukat 1754, 1,74 g
SM 37, JH 456, SS 4635

1+/01

5500

90. AVESTA. 2 öre SM 1766, 28,48 g
SM 175, SS 4754

1+

250

GUSTAV III 1771–1792

91. Öre KM 1772, 4,29 g
SM -, Cav 255, SS 4897

Slagen på 1/12 riksdaler 1779.

1+

3000

GUSTAV IV ADOLF 1792–1809

92. STOCKHOLM. Skilling 1803 på öre SM 1732, 13,58 g
SM 47, SS 4956

Ett ovanligt välpräglad exemplar med stämpelglans.

01

1000

KARL XIII 1809–1818

93. AVESTA. 1/4 skilling 1817, 7,69 g
SM 43, SS dubl

Liten kantskada

1/1+

150

KARL XIV JOHAN 1818–1844

94. STOCKHOLM. 1/8 riksdaler specie 1834, 4,09 g
SM 88, SS 5133
Litet plantsfel

1+/01 500

95. AVESTA. Skilling 1827, 15,96 g
SM 104, SS 5150
Ett exemplar med stämpelglans.

01/0 1000

96. STOCKHOLM. Kungens begravning 1844, 12,77 g
SM 177, SS 10098
Putsad

(1+) 200

OSCAR I 1844–1859

97. STOCKHOLM. 5 öre 1857, 8,59 g
SM 132a, SS 5427
Varianten med bågformig femma.

01/0 800

98. STOCKHOLM. Provmynt. 1/2 öre utan årtal, 1,67 g
SM 173, SS 5472

1+/01 800

KARL XV 1859–1872

99. STOCKHOLM. Riksdaler riksmünt 1864, 8,64 g

SM 31b., SS 5507

Litet randfel

Den sällsynta varianten utan randskrift.

(1+) 1000

100. NORGE. KONGSBERG. Kungens kröning i Tronhjem 1860, 15,15 g

Hild 115, SS 10274

Denna prägling har betecknats som en "kroningsmedalje av kastepenge-type", se Skaare i NM XXXIII s 133 - 146 särskilt s 140. Gravör: Brynjulf Bergslien.

01/0 800

OSCAR II 1872–1907

101. STOCKHOLM. Krona 1898, 7,53 g

SM 75, SS 5636

Ett riktigt praktexemplar med spegelglans.

01/0 1800

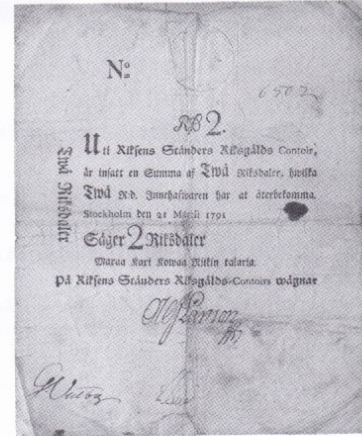
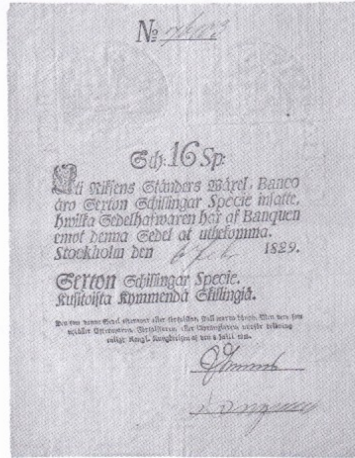
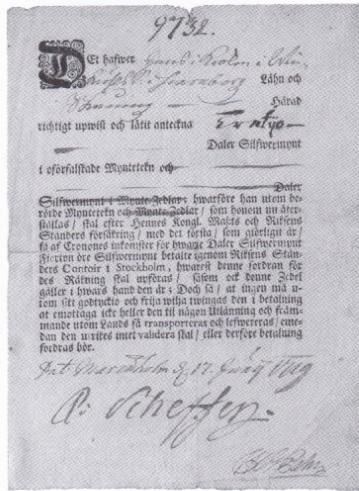
GUSTAV V 1907–1950

102. 5 öre 1922, 8,00 g

SM 191, SS 5910

01/0 100

SEDLAR

103. Försäkringssedel utställd på 14 öre 1719
 Platbärzdis II s 14-14 SNT 1995 s 9-10, Wallén s 136-137 nr 1, SS 12222
 Liten lagning på baksidan

(1/1+) 1200

RIKETS STÄNDERS BANK
104. 16 skillingar specie 1829
 Wallén s 53 nr 98, SS 12238

1+0/1 1200

RIKSGÄLDSKONTORET
105. 2 riksdaler 1791
 Wallén s 185 nr 120, SS 12354
 Reparerad, tejp

(1?) 500

PRIVATBANKSSEDLAR
106. Smålands Privatbank
 6 riksdaler 32 skillingar Banco 1848
 Platbärzdis III s 64, SS 12543
 Pappersförlust
 Tryck: C.A. Broling i Stockholm.

(1) 1000

ASSIGNATIONER

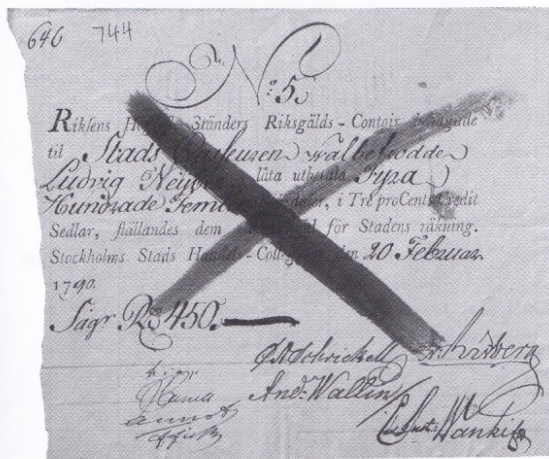
107. Skånska Privatbanken

Assignment i Rikets Ständers Bank å 20 Riksdaler Banco 183_
Platbärzdis II s 50 & 55, SS 12414

1+01

500

Bankens verksamhet började år 1831. Skånska Privat-Banken hade under sina första år inte tillstånd att ge ut sedlar. Istället utgav banken assignationer på 20 Rdr B:co. Detta är enligt en anteckning ett provtryck uppklistrat på kartong.

108. Riksgäldskontoret.

Assignment 450 riksdaler 1792.
SS 12432

1+01

900

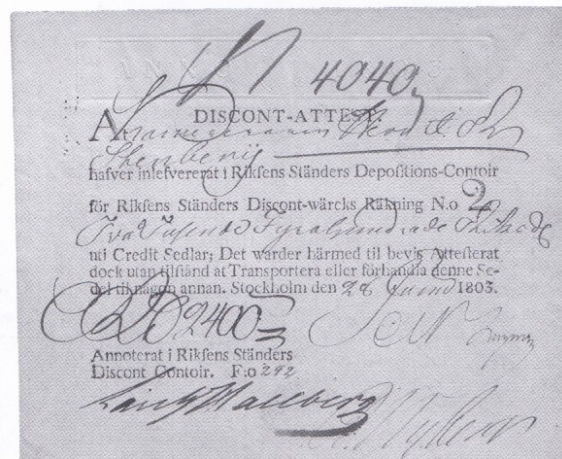
Samtida anteckningar på baksidan.

109. Riksdiskontverket

Discont-Attest 2400 riksdaler 1803
Wallén s 197, SS 12376
Små nålstick

(01)

1000

MEDALJER

110. GUSTAV VASA (1523 - 1560). Kungens minne.
Gravör Carl Enhörning. Silver 6,54 g. Hild 17, SS 9155
Enhörnings regentlängd.

01

200

111. JOHAN III (1568 - 1592). Kungens tillträde till regeringen.
Gravör: Arvid Karlsteen. Silver 6,82 g. Hild 6, SS 9169
Karlsteens elevs regentlängd.

1+

200

112. KRISTINA (1632 - 1654). Drottningens politiska betraktelser.
Gravör: Gugliemada. Brons 89,65 g. Bildt s 87ff, Hild 94a, SS 9368
Små hack

(1+)

300

Frånsidans motiv med Cybele (personifierande drottningen) som tyglar fyra lejon har inte fått någon tillfredsställande förklaring enligt Rasmussons uppgifter i utställningskatalogen till Nationalmuseums Kristinautställning år 1966 (nr 782). Gugliemada graverade stamparna efter Soldani Benzis modeller.

113. KARL X GUSTAV (1654 - 1660). Kungens minne.
Gravör: Arvid Karlsteen. Silver 6,68 g. Hild 51, SS 9429
Karlsteens elevs regentlängd.

1+

200

114. KARL XI (1660 - 1697). Kungens uppfostran och bildning.
 Gravör: Anton Meybusch. Brons 36,42 g. Hild 15a, SS 9454
 Små repor på åtsidan, rengjord

(1+/01)

300

Präglad efter år 1669 då kungen blev riddare av strumpebandsorden. Detta exemplar dock präglad år 1672 eller senare då åtsidan är präglad med stamparna från medaljen i anledning av kungens regeringstillträde.

115. KARL XI (1660 - 1697). Prins Karls födelse.
 Gravör: Arvid Karlsteen. Silver 6,71 g. Hild 94 not, SS 9504
 Rengjord

(1+)

200

Tillhör Karlsteens regentlängd. Åtsidan på denna medalj utgörs av Hild 26. Detta har skett av "okunnighet eller vårdslöshet" enligt Hildebrand I s 431.

116. ULRIKA ELEONORA (1680 - 1693). Drottningens kröning 1680.
 Gravör: Anton Meybusch. Silver 13,18 g. Hild 8, SS 9545

01

400

117. ADOLF FREDRIK (1751 - 1771). Minnespenning med anledning av kuppförsoket 1756.
 Gravör: Daniel Fehrman. Silver 14,68 g. Hild 29, SS 9794

1+

300

118. ADOLF FREDRIK (1751 - 1771). Stockholms stads Brandförsäkringskontor.
 Ensidig. Silver 2,84 g. Hild 60, SS 9819

01

200

Graverad år 1873 på initiativ av Stockholms Handels och Ekonomi Collegium. Åtsidans motiv är det samma som fransidesmotivet på en större medalj graverad av Gustaf Ljungberger år 1767. Avsedd att utdelas till hederligare personer, som vid eldsvådor något märkvärdt bidraga till lågans dämpande och de olyckligas räddning. Miniatur.

119. GUSTAV III (1771 - 1782). Kungl. Södermanlands regementes Militäracademi.
Gravör: Carl Gustaf Fehrman. Silver 15,55 g, SS 9928

1+

200

Slagen 1786 och använd som prisbelöning för godkända avhandlingar vid akademien som år 1782 inrättats av regementets chef Gustaf Adolf von Siegroth på Malmen i Malmköping.

120. KARL XIV JOHAN (1818 - 1844). Kungens minne.

Gravör: Lea Ahlborn. Brons 12,38 g. Hild 43, Olsén s 115, SS 10099

01

100

Medalj till minne av Karl Johansstatyns avtäckning i Stockholm år 1854.

121. KARL XIV JOHAN (1818 - 1844). Hillska skolan.

Silver 12,39 g. Hild 102, SS 10140

01

100

Hillska skolan fanns i Stockholm 1829-1846. Om Hillska Skolan i Barnängen se Eva Wiséhns artikel i SNT 1992 s 126 - 129.

122. KARL XIV JOHAN (1818 - 1844). Ensidig minnespenning med kungens bild.

Gravör: Carl Enhörning. Silver 1,31 g. Hild 109, SS 10143

(1+)

200

Små repor, borrarat hål

Slagen år 1813. Enligt Hild ska plattan vara åttkantig men finns även "med kanten bortklippt intill pertringen" som detta exemplar.

123. OSCAR I (1844 - 1859). Lunds domkyrka 700 år.

Gravör: L. P. Lundgren. Brons 19,05 g. Hild 13, SS 10185

(01)

100

Fläck på åtsidan

Slagen år 1845 av Domkyrkorådet i Lund. Frånsidan visar S:t Lars efter en i domkyrkan förvarad Laurentiusbild i mässing. Se om medaljen i SNT 1982 s 175 - 176.

124. OSCAR I (1844-1859). Frivilligt deltagande i Danmarks strid mot preussarna 1848-1849.
Gravör: Peter Petersen i Köpenhamn. Silver 38,65 g. Hild 17, SS 10189
Graverad år 1850. Ett exemplar lämnades till varje soldat som deltagit i striderna
eller till fallnas anhöriga.

01

300

125. OSCAR I (1844-1859). Belöningsmedalj för utmärkt förtjänst i svenska slöjderna.
Gravör: L. P. Lundgren, åtsidan, Pehr Henrik Lundgren, frånsidan. Silver 75,72 g. Hild 44, SS 10197
Frånsidan graverad år 1847 efter C. G. Qvarnströms modell. Detta exemplar utdelat till professor
C. Palmstedt vid 1847 års utställning av "slöjdalster" i Stockholm.

01

400

126. OSCAR I (1844-1859). Kungl. Sällskapet Pro Patria.
Gravör: L. P. Lundgren. Brons 42,23 g. Hild 61, SS 10203

01

150

127. OSCAR I (1844 - 1859). Svenska slöjdföreningen.

Gravör: Pehr Henrik Lundgren. Brons 63,21 g. Hild 77, SS 10216

Slagen på kungens bekostnad år 1847 för att delas ut till "skickliga slöjdidkande och utmärkte elever i Föreningens skola". På fransidans eklövskrans finns sinnebilder för industri mm. Enligt Hildebrand är detta en "smaklös anordning" som Vitterhetsakademien kritiserat utan resultat.

01 100

128. OSCAR I (1844 - 1859). Det Kongl. Norske videnskabers Selskab i Thronhjem. -

Gravör: L. P. Lundgren. Silver 12,70 g. Hild 99, SS 10235

Litet hack på fransidan

(1+) 400

129. KARL XV (1859 - 1872). Kungens död år 1872.

Gravör: Lea Ahlborn. Silver 76,78 g. Hild 24, Olsén s 210, SS 10525
Rengjord

Medaljen slagen av Frimurareorden år 1873.

(1+) 200

130. KARL XV (1859 - 1872). Göteborgs Jakt sällskap.

Gravör: Lea Ahlborn. Silver 26,06 g. Hild 104, Olsén s 168, SS 10569

Medaljen började präglas år 1864.

01/0 100

131. NORGE. KARL XV (1859-1872). Trondhjems domkirke.
Gravör: J. Wiener. Brons 82,27 g. Hild 3, SS 10278

01

200

Präglad i Bryssel år 1862. Se Wallem "Trondhjemske medailler fra ældre tid" 1924.

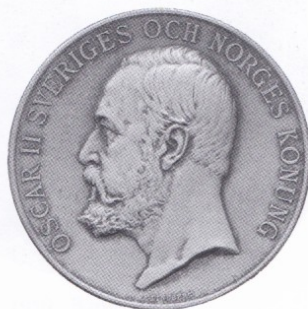

132. OSCAR II (1872-1907). 200-årsminnet av slaget vid Lund år 1676.
Gravör: Lea Ahlborn. Silver 12,72 g. Hyckert (NM XIII) s 92, Olsén s 230, SS 10300
Små repor annars ett mycket vackert exemplar med fin patina

(01/0)

200

Slagen av Oskar II för att delas ut till officerare och manskap vid vissa regementen som deltagit i slaget.

133. OSCAR II (1872-1907). Regeringsjubileet 1897.
Gravör: Adolf Lindberg. Silver 45,35 g. Hyckert (NM XIII) s 189, SS 10333

01/0

100

134. OSCAR II (1872 - 1907). Hallands läns Hushållningssällskap.
Gravör: Adolf Lindberg. Se kat. över AL:s medaljer. Silver, 13,14 g. SS 10372

01

100

135. OSCAR II (1872 - 1907). Gustav III. Arméns Flottas Minnesförening.
Gravör: Carl Enhörning, åts. Brons 53,60 g. SS 10484
Slagen före år 1905, troligen 1890-tal.

01

200

136. OSCAR II (1872 - 1907). Svenska Bryggareföreningen.
Gravör: Adolf Lindberg. Silver, 38,30 g. SS 10763

01

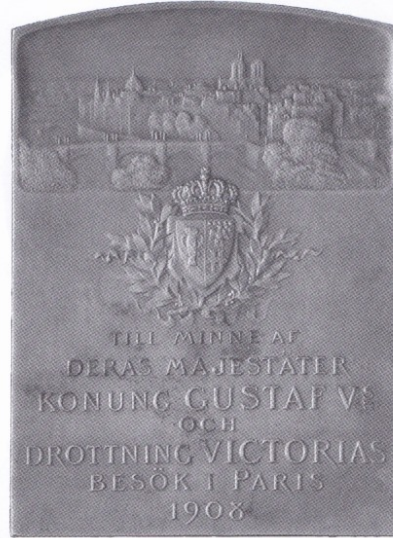
100

137. Försäkringsaktiebolaget Skandia.
Gravör: Edvard Hasselgren. Silver 38,30 g. Landi s 60, SS 10538
Rengjord
Exemplaret utdelat till J.M. Lindh till minne af 1855 - 1880.

1+

50

138. GUSTAV V (1907-1950) & VICTORIA. Konungens och drottningens besök i Paris år 1908.
Gravör: Svante Nilsson. Brons 98,95 g. SS 10398

01

100

139. GUSTAV V (1907-1950). Barnens dag.
Gravör: Tore Strindberg. Brons 63,20 g. Wahlstedt (NM XXIV) s 192, SS 10485

Präglad år 1921. Wahlstedt beskriver ett exemplar av denna medalj som tilldelades Axel Henrik

Eliasson (1868-1932). Därefter har medaljen använts för att belöna förtjänstfullt arbete inom rörelsen (jfr NM XXIV s 192).

01

50

140. GUSTAV V (1907-1950). Gefle-Dala järnvägs 50-årsjubileum 1909.
Gravör: Sven Kulle. Silver 45,31 g. SS 10558

01

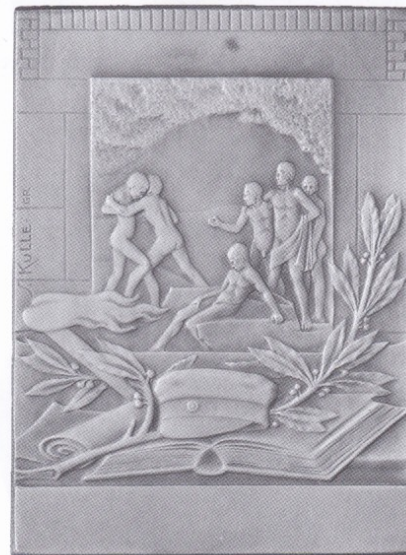
150

141. GUSTAV V (1907-1950). Riksbankens 250-årsjubileum 1918.
Gravör: Erik Lindberg. Silver 102,33 g. Ehrensvärd (NM XXXII:2) s 101, SS 10405

01

150

142. GUSTAV V (1907-1950). Östermalms Realläroverk.
Gravör: Sven Kulle. Silver 124,84 g. SS 10871

01

150

Präglad år 1922, använd som belöningsplakett. På åtsidans övre vänstra hörn senare ingraverat:
R. ÖSTBERG ARKITEKT på två rader. Läroverket har varit en skola för numismatiker som L. O Lagerqvist,
E Nathorst-Böös och I Wiséhn samt inte minst G Hildebrand, som står för fotona i denna katalog. Se SNT 2003 s 68.

Personmedaljer

143. Johan Johansson (1824 - 1907). Köpman.
Gravör: Adolf Lindberg. Brons 38,48 g. Hyckert (NM XVII) II s 272, SS 11498
Slagen av ordenssällskapet W 6 år 1904.

01 100

144. Johan Henrik Kellgren (1751 - 1795). Ledamot av Sv. Akademien.
Gravör: Carl Enhörning. Silver 17,55 g. Hyckert (NM XVII) I s 319, SS 11522
Medaljen utdelades vid Kellgrens begravning år 1795.

01 100

145. Arvid Ludvig Kellgren (1856 - 1944). Läkare.
Gravör: Sven Kulle. Silver 56,04 g. Wahlstedt (NM XXIV) s 206, SS 11521
Slagen år 1921 av Sveriges Landstormsföreningars centralförbund. Kellgren var känd gynnare av både svensk idrott och skytte- och landstormsrörelse.

01 100

146. Magnus Lagerberg (1844 - 1920). Numismatiker.
Gravör: Adolf Lindberg. Förgylld brons 38,78 g. Hyckert (NM XVII) II s 313, SS 11573
Slagen av Lindberg i anledning av Lagerbergs resa till Bryssel som representant för SNF.

01 100

147. Jakob Albrekt von Lantingshausen (1699 - 1769). Landshövding i Göteborgs- och Bohus län.
Gravör: Lea Ahlborn. Silver 14,68 g. Hyckert (NM XVII) I s 219, Olsén s 290, SS 11589
Slagen av Sv. Akademien år 1885. Lantingshausen var också överståthållare i Stockholm.

01

200

148. Carl von Linné (1707 - 1778). Botaniker.
Gravör: Erik Lindberg. Silver 111,75 g. Ehrensvärd (NM XXXII.2) s 50,
Hyckert (NM XVII) II s 337, SS 11684

Slagen av Sv. Akademien i anledning av 200-årsdagen av Linnés födelse. Präglad i minst 120 exemplar i silver.

01

100

149. Sven Adolf Norling (1786 - 1858) & John Georg Heribert Vennerholm (1858 - 1931). Veterinär.
Modellerad av O Strandman. Silver 75,37 g. Wahlstedt (NM XXIV) s 44, SS 11759
Slagen år 1921 av Veterinärhögskolan i anledning av 100-årsjubileet.

01

100

150. Adolf Fredrik von Olthoff (1718 - 1793). Regeringsråd.
Gravör: Gustaf Liungberger. Silver 13,86 g. Hyckert (NM XVII) I s 312, SS 11766
Spelpenning slagen i Stralsund på 1750-talet. Olthoff var även chef för svenska myntverket i Pommern. Hyckert betecknar medaljen R.

1+ 200

151. Gustaf Wilhelm Palm (1810 - 1890). Hovmålare.
Gravör: Adolf Lindberg. Galvano 53,14 g. Hyckert (NM XVII) II s 217, SS 11782
Förutom det exemplar i guld som Palm själv fick, finns endast några få exemplar i galvaniska kopior. Hyckert betecknar medaljen som RRR.

1+ 100

152. Carl Palmstedt (1785 - 1870). Professor i fysik och kemi vid Chalmers.
Gravör: Adolf Lindberg. Silver 33,71 g. Hyckert (NM XVII) II s 162, SS 11784
Små repor på fränsidan
Medaljen började präglas år 1880 som belöning åt elever vid Chalmers.

(01) 100

153. Nils Persson (1836 - 1916). Industriman & riksdagsman.
Gravör: Erik Lindberg. Silver 63,99 g. Ehrensverd (NM XXXII:2) s 41, Hyckert (NM XVII) II s 323,
Wahlstedt (NM XXIV) s 123, SS 11789
Små repor
Slagen i anledning av Nils Perssons 70-årsdag av personalen på Skånska superfosfat- och Svavelsyrefabriken som Persson grundat och som kom att bli Helsingborgs dåvarande storindustri.

(01) 100

154. Ulrik Scheffer (1716 - 1799). Ambassadör vid franska hovet, riksråd.

Gravör: Lea Ahlborn. Silver 14,98 g. Hyckert (NM XVII) I s 329, Olsén s 316-317, SS 11901

Slagen av Sv. Akademien år 1891. Medaljen beröms särskilt för "det lyckliga sätt hvarpå den framstående konstnärinnan löst svårigheten med frånsidan genom det antika skeppet".

01

100

155. Carl Johan Schlyter (1795 - 1888). Professor i juridik.

Gravör: Lea Ahlborn. Silver 17,25 g. Hyckert (NM XVII) II s 207-208, Olsén s 307, SS 11903

Repor, hack

Slagen år 1889 av Sv. Akademien vars ledamot Carl David af Wirsén inspirerat till frånsidans utformning.

(1+)

100

156. Fredrik Wilhelm Scholander (1816 - 1881). Professor i arkitektur.

Gravörer: Adolf Lindberg (åts) & Erik Lindberg (fråns). Silver 14,75 g. Hyckert (NM XVII) II s 183, Ehrensvärd (NM XXXII:2) s 20, SS 11907

Slagen av Sv. Akademien år 1898 i sammanlagt 156 ex i silver.

01

150

157. Daniel Solander (1733 - 1782). Linnélärjunge & bibliotekarie vid British museum.

Gravör: Gustaf Ljungberger. Silver 22,10 g. Hyckert (NM XVII) I s 282, SS 11943

Små repor

Slagen år 1783 på initiativ av Klas Alströmer.

(01)

300

158. Magnus Stenbock (1664 - 1717). Generalguvernör över Skåne mm & fältmarskalk.
Tenn 68,23 g. Hyckert (NM XVII) I s 117-118, Ossbahr s 203-207 nr 167, SS 11979
Medaljen slagen i Danmark i anledning av Tönningens utrymmande av Stenbock och svenskarna år 1713.

01

500

159. Märten Strömer (1707 - 1770). Professor i astronomi.
Silver 12,24 g. Hyckert (NM XVII) I s 219, SS 12004
Slagen av Vetenskapsakademien år 1773.

01

300

160. Karl Petter Thunberg (1743 - 1828). Linnelätjunge, professor i medicin och botanik.
Gravör: Carl Enhörning. Brons 18,79 g. Hyckert (NM XVII) II s 72-72, SS 12039
Slagen av Smålands nations studerande i Uppsala till Thunbergs 75-årsdag år 1818.
Hyckert betecknar denna medalj som **RRR**. Ej samtida prägling.

01

100

161. Zacharias Topelius (1818 - 1898). Finsk författare.
Gravör: Erik Lindberg. Silver 46,99 g. Boström s 111, Ehrensverd (NM XXXII:2) s 102-103, SS 12069
Slagen av Svenska Akademien år 1918.

01

100

POLLETTER

BLEKINGE

162. Karlskrona. Hundskattemärke. No 231 /stadens vapen/ 1862. Allt instämplat.
Ensidig. Rektangulär. Mässing.
NM IV 6:8, Jfr Ehnбом 343, SS 14916

1+/01 200

DALARNA

163. Avesta Koppar och Järnverk. K instämplat under en kunglig krona.
Ensidig. Rund. Koppar.
Stj. 31:52, SS 12876

1+/01 400

164. Fors smedja & Masugn. Ett krön G inom en ring. Därunder 6 ÖRE. Ensidig.
Kvadratisk med avhuggna hörn. Järnbleck.
NM XII 16:4, SS 13481

1/1+ 300

GÄSTRIKLAND

165. Gävle. Ångslupen Carl. På fältet plats för siffra/ÖRE. I omskriften
ÅNGSLUPEN CARL GEFLE. Ensidig. Oval. Mässing.
NM XII 17:1, SS 13737

1+ 200

166. Skogens kolaktiebolag. Ovensjö socken. SKOGEN/ 5 /LÄSTER
inom dubbla pärlringar. Ensidig. Rund. Mässing.
NM XII 69:7, SS 16046

1+/01 100

GÖTEBORG

167. Brand-corpsen. 1sta/TIMMEN/WK. Inom två släta ringar.
Däremellan BRANDKÅRNS - POLETT. Ensidig. Rund. Mässing.
Stj. 213:145, SS 13830
WK är en förkortning för "vattenkörning".

1+/01 300

168. Fricks Vårdshus. 1 oo instämplat. Ensidig. Rund. Mässing.
Stj. 209:69, SS 13917

1+ 100

169. Wikens Skeppsvarv. SKIEPS/WARFWET/WIKEN/ (instämplat) No 620.

Fråns. 2 KANNOR/DRICKA. Rund. Koppar.

Stj. 194:1, SS 19666

1/1+

200

Antagligen tillverkad i Göteborg på 1790-talet och har använts som skiljemynt efter det bestämda priset på en kanna dricka.

170. Wikens Skeppsvarv. Som nr 1 men instämplat 29. Fråns. 1/KANNA/DRICKA.

Stj. 194:2, SS 19702

1/1+

100

JÄMTLAND

171. Apotek. I omskriften APOTEKET HJORTEN I ÖSTERSUND.

På fältet E. Hjalmar Wikander. Ensidig. Rund. Mässing.

01

300

LAPPLAND

172. Gällivare Malmfält. På fältet T. Omskrift AKTIEBOLAGET GELLIVARE MALMFÄLT.

Fråns. Sporrongs stämpel. Trekantig med rundade hörn. Mässing. SS 13597

01

400

173. Svappavaara Kopparverk. I omskriften 5 ÖRS POLLET. I fältet en ren. Under denna instämplat 7274. I avskärningen A:I:M. Ensidig. Rund. Koppar. Stj. 183:5, SS 19000

AIM torde stå för Abraham och Isak Momma (adlade Reenstierna). Troligen tillverkad på 1660-talet.

1/1+

3000

MEDELPAD

174. Sundsvall. Inom en slät rand. Lotten Forslöf/Rakpolett.

Fråns. Sporrongs stämpel. Rektangulär med rundade hörn. Mässing.

01

300

NÄRKE

175. Willingsbergs Järnverk. R F under en adlig krona.

Fråns. ETT/STOP/ÖHL. Rund. Koppar.

Stj. 195:2, SS 19731

Perforerad

(1/1+)

100

SKÅNE

176. Malmö. Hundskattemärke. No 281 (instämplat) /MALMÖ/1873 inom en pärlram. Ensidig. Sexkantig. Mässing.

Ehnbom 1180, SS 15429

01

300

177. Skånska Cementgjuteriet. Åts. Vågrät upphöjd linje /SKÅNSKA/plats för siffra /CEMENTGJUTERIET/1 lass Sten. Vid kanten en pärlring. Rund. Mässing.

Fråns. Sporrongs stämpel.
SS 17686, obeskriven

01 300

178. Torekov. Hushållsbesparingsbolaget. 15 R/TOREKOV. Ensidig.

Rektangulär med avklippta hörn. Förtent järnbleck.
NM XII 143:2, SS 19327

Beteckningen 15 R avser 15 riksdaler.

1/1+ 100

179. Ystad. I omskriften HOTEL DU SÜD YSTAD. På fältet instämplat 100.

Allt inom en pärlring och två yttre släta ringar.

Fråns. Sporrongs märke. Rund. Mässing.

NM XII 164:1, SS 19779

01 200

180. Samma som nr 1 men 10 instämplat på åtsidan.

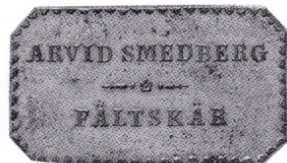
NM XII 164:3, SS 19780

01 200

181. Samma som nr 1 men 5 instämplat på åtsidan. Koppar.

NM XII 164:4, SS 19780

01 200

STOCKHOLM

182. Barberarpollet. Inom en tandad kant ARVID SMEDBERG / FÄLTSKÄR.

Rektangulär med avhuggna hörn. Ensidig. Mässing.

NM IV 51:187, SS 17690

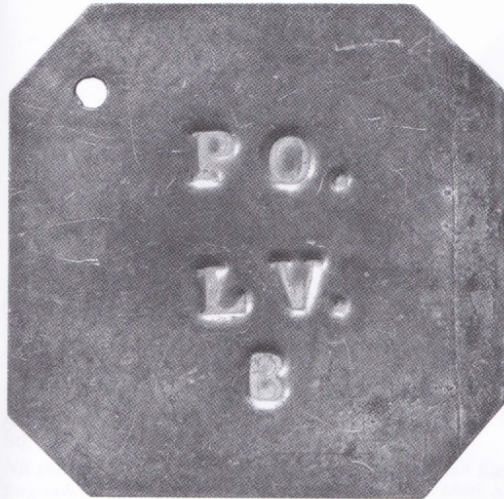
01 400

183. Rakpollett. RAKNING däröver C.G. BROLIN. Ensidig. Mässing.

NM IV 51:188, SS 16395

01 200

Om rakpolletter av papper se SNT 1996 s 58 - 63.

184. Prins Oscars Palats. Prins Oscar. PO./LV./B. Ensidig. Kvadrat med avhuggna hörn.
Hål i övre kanten. Järnbleck.
NM XII 125:29, SS 17731

Användes som vedpollett under åren 1857-1874.

Oscar bodde i Arvfurstens palats, flyttade som kung efter ombyggnaden till Kungl. slottet

1+/01

300

185. Berzeliuskällaren. R. Wallin. 15 instämplat på fältet. Runtom R. WALLIN
inom en inre pärlring och två yttre släta ringar. Elva stjärnor mellan de
yttre ringarna. Fråns. Sporrongs stämpel. Rund med vågformad kant. Zink.
NM XII 83:65, SS 16317

1+/01

300

186. Blanchs Café i Kungsträdgården. På fältet 15 runtom BLANCHS CAFÉ.
Ytterst en slät ring. Ensidig. Nysilver.
NM XII 84:73 men endast en slät ring, SS 16373

01

300

187. Grosshandlare Charles Hill. På fältet CH i monogram i omskriften
CHARLES HILL STOCKHOM. Ensidig. Mässing. Obeskriven.
SS 16713

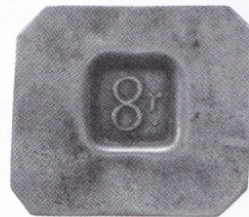
01

250

188. Hundskattemärke. No [vapensköld] 102 instämplat/1878. På fältet
en sprigande hund. Ensidig. Oval. Mässing.
NM XLI s 207-220, SS 19912

01

200

189. Marketenteri. O. Bengtsson. OB/1. Fråns. Sporrongs stämpel. Mässing.
NM XII 113:73, SS 16849

01

200

190. Mosebacke. Berg & Adacker. En slät och en pärlcirkel innesluter ett
mittfält med &. Utanför cirkelarna BERG ADACKER.
Fråns. Sporrongs stämpel. Rund. Mässing.
NM XII 76:7, SS 17155

01

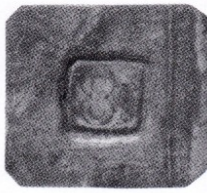
100

Berg & Adacker ägde år 1887 Mosebacke Teater och lät gäster
som förköpte biljetter få en pollett som berättigade till en resa
med Katarinahissen upp till Mosebacke.

191. Sabbatsbergs Fattighus. 8r instämplat i en upphöjd fyrkantig stämpel.
Ensidig. Fyrkantig med avhuggna hörn. Mässing.
Stj. 143:13, SS 17578

1+

300

192. Som ovan men av förtent järnbleck.
Stj. 143:14, SS 17581

1/1+

200

193. Folkkök. En triangel med rundade hörn vinkelställd uppåt. Stockholms Folkkök nedtill en ros med sidoprydnader. Allt inom en pärlkant. Fråns. Sporrongs stämpel. Trekantig med rundade hörn. Mässing. SNT 1996 s 111 nr 4, SS 17888

1+/01

200

194. Folkkök. Södra Folkhökret. Inom en slät ram med fyrkantigt hål i mitten. Fråns. Sporrongs stämpel. Trekantig med rundade hörn. Mässing. SNT 1996 s 111 nr 8, SS 18086

01

200

195. Stockholms Äggkällare. Omskrift STOCKHOLMS ÄGGKÄLLARE inom en slät och en tandad ring. På fältet C.F. RENNEKAMP i båge. Fråns. Sporrongs märke. Rund. Mässing. SS 17968a

01

300

196. Stockholms Vapenfabrik. Omskrift STOCKHOLMS VAPENFABRIK. Slät ring och en repslinga. Vid kanten en slät ring. Sporrongs stämpel. Mässing. NM XII 131:8 (men där upptagen i zink), SS 17953
Polletten har använts som portpollett.

01

300

197. Åkarpollett. Wahlund & Grönblad. 75 instämplat på fältet. Innanför en oval linje WAHLUND & GRÖNBLAD ÅKAREPOLETT. Ytterst en rund linje. Fråns. Sporrongs stämpel. Fyrkantig med inåt rundade hörn. Mässing. SS dubl.

01

100

198. Ångslupspollett. Djurgårdsbrunn. Omskrift DJURGÅRDS BRUNN. Kanten upphöjd. Hål i mitten. Rund. Mässing. Stj. 233:68, SS 18295
Polletten gällde för barn 12 öre.

1+

200

199. Ångslupspollett. Omskrift EDSVIKENS - ÅNGBÅTSBOLAGS-BILLET mellan två pärlringar. På fältet 75/ÖRE. Ensidig. Åttkantig. Mässing. Stj. 235:84, SS 18245
75-örespolletten gällde för turen Gustav III:s staty vid Skeppsbron till Edsberg i Sollentuna.

1+

200

200. Ångslupspollett. Omskrift ÅNGSLUPEN HAGA mellan två pärlringar.

På fältet 25/ÖRE. Ensidig. Rund. Mässing.

Stj. 234:79, SS 18300

Polletten användes till och med år 1864.

1+/01

300

201. Ångslupspollett. En på en flaggstång utslagen flagga: SKARPSKYTTEN.

Under flaggan inom en oval pärlring NB. Ensidig. Rund. Mässing.

Stj. 236:89, SS 18406

*NB står för N Björnbeck som inrättade en linje mellan Karl XIII:s
torg och Allmänna gränd på Djurgården år 1862 - 1866. Se SNT 2004 s 39.*

1+

300

SÖDERMANLAND

202. Södertälje. Stadshotellet. Omskrift WILHELM SCHELIN. På fältet

10 instämplat. Fråns. Sporrongs stämpel. Rund. Mässing.

NM XII 141:4, SS 19252

Pollettypen började användas år 1886.

01

250

UPPLAND

203. Forsmarks Järnverk. På fältet: EN/LÄST KOL/Bild av en kolryss, allt

inom en ring. Omskrift: FORSMARKS BRUKS KOHL POLLET.

Lack uppklistrad på en rund metallskiva. Obeskriven

SS 13487

01

400

204. Harnäs masugn. 1 T därunder ett kors. På båda sidor HB. Allt instämplat.

Ensidig. Rektangulärt förtent järnbleck med avhuggna hörn.

NM IV 17:6, SS 14476

1+

300

205. Sundbyberg. Matpollett. 25/RO. Ensidig. Fyrkantig med inåt rundade

hörn. Mässing.

NM XII 134:1, SS 18840

1+/01

150

206. Sundbyberg. Matpollett som nr 1 men 1 RO. Fråns. Sporrongs stämpel.

Rund. Mässing.

NM XII 134:5, SS 18844

01

100

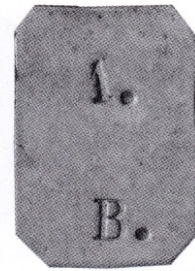
207. Wattholma Bruk. I omskriften WATTHOLMA BRUKS KOLMÄRKE. I fältet

I LÄST därunder holme omfluten av två strömmar. Rund. Näver. Ensidig.

Stj. 191:2, SS 19588

1+/01

700

208. Älvkarleby Järnverk. ¼.K. I hörnen korslagda lagerkvistar. Kvadratisk med avhuggna hörn. Ensidig Järnbleck.
NM IV:11, SS 13309

1/1+ 200

VÄSTERGÖTLAND

209. Trollhätte kanal- och slussverk. Inom en pärlring TROLL/HÄTTAN/1796. Fråns. Inom en pärlring 1./KANNA/DRICKA. Oval. Koppar.
Stj. 189:4, SS 19367

1+ 150

Slagen i Göteborg. Eftersom förbud rådde mot att ge ut "skiljemyntspolletter" i öre eller skillingtal, har värdet istället uttryckts i dryckesvaror.

ÖSTERGÖTLAND

210. Norrköping. Badpollett. B+B/2. Ensidig. Rund. Koppar.
Stj. 219:9, SS 19997

1+/01 200

211. Norrköping. Buteljpollett. N.J. Björnlunds vinhandel. 1./B. Allt instämplat. Ensidig. Rektangulär. Mässing.
NM IV 30:32, SS 15604

1+/01 100

212. Norrköping. J. J. Tesdorpf's vinhandel. JJT. Ensidig. Rund. Mässing.
NM IV 32:64, SS 15681

01 100

213. Norrköping. Grusbacken. 1/ENB.LASS/GRUS. Ensidig. Rektangulär med avhuggna hörn. Zink.
NM IV 29:9, SS 15626

1+/01 200

214. Vadstena. Äts. På fältet No 5. Mellan två inslagna ringar i båge upptill WADSTENA nedtill 1887 nederst 15 KRONOR. Inslaget hål upptill. Allt instämplat. Ensidig. Mässing.
SS 19551, obeskriven

1+/01 400

OBESTÄMD POLLETT

215. Äts. ARBETARE/POLLET/1876/No [plats för siffra] Upphöjd kant. Ensidig. Rund. Koppar.
SS 19969, obeskriven

1+ 200

Auktionsvillkor

1. Endast medlemmar i Svenska Numismatiska Föreningen, nedan kallad SNF, eller i annan till Nordisk Numismatisk Union ansluten förening äger rätt att närvara och lämna bud.
2. Medlemmar i till SNF anslutna klubbar och föreningar har rätt att lämna personliga bud i eget namn.
3. Katalogens uppgifter har utformats med största möjliga omsorg med reservation för smärre misstag eller fel som kan ha uppstått vid katalogens redigering. Korrigeringar kan komma att meddelas vid auktionstillfället.
4. Objekten säljs i vid klubbslaget befintligt skick. Då föremålen kan granskas vid angiven visningstid, och dessutom är avbildade i katalogen accepteras normalt inte reklamationer från vid auktionen närvarandes personer. Reklamationer från icke närvarande budgivare ska vara SNF tillhanda senast 14 dagar efter mottagandet. Reklamationer får inte beläggas med lösen.
5. Auktionsledningen avgör eventuella tvistefrågor i samband med auktionen och har rätt att slå samman, dela, utesluta och ändra ordningsföljden mellan objekten om så visar sig lämpligt.
6. Budgivare är alltid själv ansvarig för avgivet bud även om detta sker på en annan persons uppdrag.
7. Auktionsledningen avgör eventuella tvister rörande budgivningen och har också rätt att om den så bedömer lämpligt ta upp ett tidigare nummer till förnyat utrop.
8. Auktionsledningen bestämmer lägsta bud och hur buden ska höjas.
9. **Inropsavgift på 10 % på klubbslagets pris tillkommer och erläggs av köparen.**
10. Inköpta objekt ska avhämtas omedelbart efter auktionen mot erläggande av full betalning.
11. Anbud från icke närvarande anbudsgivare bevakas av auktionsledningen kostnadsfritt och med största omsorg. Om två skriftliga anbud är lika äger det först inkomna företrädare. **Sista dag för anbud är den 21 november 2005.**
12. Ej närvarande budgivares inköpta objekt översänds mot postförskott varvid kostnader för försändelse och emballage samt postens avgifter tillkommer.
13. Äganderätten till objekten övergår till köparen först när full betalning är SNF tillhanda.
14. Tvister som kan uppkomma i samband med denna auktion ska hänskjutas till Stockholms tingsrätt vilken ska tillämpa svensk lagstiftning.
15. Angivna priser i katalogen är att betrakta som uppskattningspriser. Objekten kan säljas såväl över som under dessa priser.
16. Deltagande i auktionen är frivilligt och innebär att dessa villkor accepteras.

Auktionskatalogen är sammanställd av Göran Wahlquist tillsammans med Kjell Holmberg (medeltid).
Kvalitetssättning och uppskattningspriser på objekten är satta av Hans Hirsch och Göran Wahlquist gemensamt.
Foto: Gabriel Hildebrand.

Referenser – förkortningar

Ant	Appelgren, T.G. & Tudeer, L.O.H.: Förteckning öfver Antellska myntsamlingen i Helsingfors svenska mynt, Helsingfors 1906-1936
App	Appelgren, T.G.: Gustav Vasas mynt. Stockholm 1933
Bildt	de Bildt, Médailles romaines de Christine de Suède, Rome 1908
Bratring	Sammlung...Paul Bratring in Charlottenburg Münzen... <i>Versteigerung 25.11.1912 Adolph Hess Nachf.</i> Frankfurt.
Cav	Appelgren, T.G.: Gustav Cavallis efterlämnade samling af svenska kopparmynt (Bobergs auktionskatalog 5-9), Stockholm 1927
Ehnbom	Ehnbom, I: Svenska polletter genom tiderna [Malmö 1975]
Forssell	Forssell, H: Sveriges inre historia från Gustaf den förste...Andra delen. Stockholm 1875
He	Hesse, B-O.: Svensk numismatisk bibliografi intill år 1903. NM XLII. Västervik 2004
HH	Hallborg, O. & Hartman, R.: Utkast till beskrifning öfver Gustav II Adolfs och Christinas kopparmynt (NM VIII Stockholm 1883)
Hild	Hildebrand, B.E.: Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar, praktmynt och belöningsmedaljer. Del I-II. Stockholm 1874-1875
JH	Samling Julius Hagander. Sveriges och dess forna besittningars guldmynt och riksdaler från Gustav I till Carl XIV Gustaf, 1996
Kunzel	Kunzel, M: Die Münzen der Hansestadt Wismar. Wismar und Berlin 1998
LL	Lagerqvist, L.O.: Svenska mynt under vikingatid och medeltid samt gotländska mynt. Stockholm 1970
Malmer	Malmer, B: Den senmedeltida penningen i Sverige. Stockholm 1980
Malmer 1997	Malmer, B: The Anglo-Scandinavian Coinage c. 995-1020. Västervik 1997
NNÅ	Nordisk Numismatisk Årsskrift
NM	Numismatiska Meddelanden
Old	Oldenburg, J.F.H.: Beskrifning öfver J.F.H. Oldenburgs samling af svenska...mynt. Stockholm 1883
Olsén	Olsén, B. Lea Ahlborn. Stockholm 1962
Platbärzdis	Platbärzdis, A.: Sveriges sedlar. Del I-III. Lund 1961-63
Pogge	Sammlung...Carl Friedrich Pogge in Greifswald. <i>Auktion L & L Hamburger 23.11.1903.</i> Frankfurt a M.
Rundberg	Rundberg, Jonas: Hertig Johans av Östergötland myntning 1612-1618. D-uppsats i arkeologi. Stockholm 2001
SB	Ahlström, B., Almer, Y, Jonsson, K.: Sveriges besittningsmynt, Stockholm 1980
Schlessinger	Sammlung aus ausländischem Museumsbesitz. <i>Münz-Auktion 2.5.1933 Felix Schlessinger.</i> Berlin.
SM	Ahlström, B., Almer, Y, Hemmingsson, B.: Sveriges mynt 1521-1977, Stockholm 1977
SS	Sven Svenssons samling. Nummer i Ulla S. Linder Welins förteckning över samlingen.
Stj	Stjernstedt, A. W.: Beskrifning öfver svenska kopparmynt och polletter. I-II Stockholm 1871-72
Wallén	Wallén, L.: Sveriges sedlar med värderingspriser. Stockholm 1984
Wasserschleben	Sammlung Ernst von Wasserschleben. <i>Auktion Otto Helbing Nachf. 2.12.1924.</i> München.

Knut Holmgersson "Långe", kung 1229 - 1234

Knut var medlem av det råd som styrde Sverige under den omyndige Erik Eriksson. Han tillhörde den grupp som numera korrekt benämnas "folkungarna" och som närmast var att betrakta som ett politiskt parti. Knut tilltvingade sig makten med våld 1229 och lät hylla sig som konung. Knut avled redan 1234 och begravdes i Skokloster i Uppland.

Myntning är endast belagd från Svealand. I ett fynd från Eskilstuna kyrkogård 1879 fanns nio typer, vissa med inskriften KANVTVS, andra inskriften ARVSAR – syftande på myntorten, som måste ha varit Uppsala. En av typerna har helt degenererad inskrift (LL 9), medan en annan runt en fana har bokstäverna "VICA" eller "CIVA" (LL 8a-b). Fram tills helt nyligen kom alla kända exemplar ur Eskilstuna-skatten, men sedan dök ett exemplar av LL IV:9 upp i fynden från Frösö kyrka, Jämtland.

Ytterligare två typer brukar föras till Knut Långe, nämligen LL IVB, med inskriften NVCOPIE kring ett K, samt LL V, med inskriften SIGT(VN) kring något som sannolikt är ett litet krönt huvud. Likheten mellan LL IVB och V gör att de måste vara i stort sett samtida. Båda typerna är kända i endast två exemplar vardera. Dateringen av dessa är dock ganska osäker och de kan vara yngre. NVCOPIE-myntet är funnet i Skänninge Allhelgonakloster, Östergötland och i Kullkyrkan, Mosjö socken, Närke. SIGTVN-myntet är funnet i Njurunda ödekyrka, Medelpad och i Jomala kyrka, Åland. Märkligt nog är båda Sigtuna-präglingarna halverade.

Någon motsvarande myntning från Götaland i Knuts namn är inte känd. Det är tveksamt om Knut verkligen erkändes som kung i hela riket och kanske begränsade sig hans maktutövning till endast Svealand. Det skulle i så fall förklara frånvaron av götalandstyper.

Slutligen kan man knappast förbigå Rolf Sjöbergs hypotes att typen med fana och inskriften VICA skall associeras med folkungarnas uppror 1229, det uppror som ledde till att Knut Långe fick makten. "VICA" skall enligt honom tolkas som en förkortning av "VICARIUS", ställföreträdare, vilket skall hänsyfta på att en rättfärdig konung skall vara Erik den heliges, folkungarnas samlade symbol, ställföreträdare. Sjöbergs hypotes är spännande och inte helt osannolik. Enligt Sjöberg präglade folkungarna mynt även under flera uppror senare på 1200-talet.

Kjell Holmberg

34.

39.

40.

54.

51.

55.

52.

56.

75.

77.

76.

81.

171.

89.

91.

173.

174.

195.